

Špecifikácia testov

**z cudzích jazykov úroveň B1
pre externú časť a písomnú formu internej
časti maturitnej skúšky
v školskom roku 2021/2022**

Test externej časti maturitnej skúšky (ďalej EČ MS) a zadanie písomnej formy internej časti maturitnej skúšky (ďalej PFIČ MS) sú určené všetkým maturantom stredných odborných škôl a konzervatórií, ktorí sa pripravujú na maturitnú skúšku z povinného cudzieho jazyka.

Obsahom a úrovňou náročnosti zodpovedá maturitný test úrovne B1 komunikačnej úrovni B1 *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky* vydaného Radou Európy (ďalej SERR).

Test rešpektuje obsah zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov.

Obsah testu vychádza z cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z príslušných cudzích jazykov pre úroveň B1 z roku 2016 (ŠPÚ, Bratislava 2016), schválených Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky s platnosťou od 01. 09. 2018 zverejnených na stránke Štátneho pedagogického ústavu <http://www.statpedu.sk/sk/maturitne-skusky/platne-od-sk-r-2018/2019>.

Na administráciu testov EČ MS z cudzích jazykov úrovne B1 je pridelených **100 minút** a na vypracovanie zadania PFIČ MS majú žiaci stanovený čas **60 minút**.

Test EČ MS pozostáva z troch častí:

- počúvanie s porozumením,
- gramatika a lexika (používanie jazyka),
- čítanie s porozumením.

V teste EČ MS budú použité dva hlavné typy úloh:

- úlohy s krátkou odpoveďou (ÚKO):
 - úlohy na doplňovanie,
 - úlohy na priradovanie (čísla 1 – 6 a X alebo písmená A – G),
 - cloze test,
 - úlohy zamerané na tvorbu slov;
- úlohy s výberom odpovede (ÚVO):
 - multiple choice (výber zo 4 možností),
 - multiple choice (výber z 3 možností alebo P/N/X),
 - úlohy na priradovanie (možnosti A – J),
 - úlohy typu: P/N + odsek.

Témy vychádzajú z tematických okruhov, ktoré sú špecifikované v cieľových požiadavkách na vedomosti a zručnosti maturantov z príslušných cudzích jazykov pre úroveň B1. Jednotlivé časti testu EČ MS budú obsahovať rôzne typy úloh zamerané na rozličné témy, ktoré sa v jednotlivých častiach testu budú obmieňať.

Pokyny k úlohám v testoch EČ MS budú formulované v slovenskom jazyku (pre školy s vyučovacím jazykom maďarským v maďarskom jazyku). Ak si to bude typ testovej úlohy vyžadovať, uvedie sa vzorové riešenie.

Test EČ MS úrovne B1 bude obsahovať **8 textov**:

- **3 nahrávky** v časti *Počúvanie s porozumením* (20 položiek – 30 minút),
- **2 texty** v časti *Gramatika a lexika, resp. používanie jazyka* (20 položiek – 25 minút),
- **3 texty** v časti *Čítanie s porozumením* (20 položiek – 45 minút).

Testy EČ MS patria z hľadiska teórie tvorby testov medzi tzv. NR-testy (norm-referenced), čiže rozlišovacie testy, ktorých cieľom nie je v prvom rade overenie miery osvojenia testovaných poznatkov žiakmi, ale ide v nich o vytvorenie poradia testovaných žiakov podľa miery úspešnosti v absolvovanom teste priradením percentilu každému žiakovi (percentil určuje percento žiakov, ktorí v teste dosiahli horší výsledok než daný žiak). Celková priemerná úspešnosť testovanej populácie v takto koncipovaných testoch sa má pohybovať v rozmedzí 40 % – 60 %, pričom NR-testy obsahujú vždy veľmi ľahké, ľahké, stredne obťažné, obťažné a veľmi obťažné úlohy, ktorých základnou vlastnosťou je, že dobre rozlíšia žiakov jednotlivých výkonnostných skupín.

Pri vypracovaní EČ aj PFIČ MS z cudzích jazykov žiaci nesmú používať zošity, slovníky, učebnice ani inú literatúru.

Podrobnú charakteristiku testov EČ MS a zadaní PFIČ MS z cudzích jazykov úrovne B1 podľa jednotlivých častí uvádzame v nasledujúcich tabuľkách.

Charakteristika testu externej časti maturitnej skúšky z cudzieho jazyka, úroveň B1

Počúvanie s porozumením

Cieľ	Overiť schopnosť žiaka dôsledne a efektívne počúvať hovorený prejav v príslušnom cudzom jazyku, porozumieť mu a získať z neho informácie, ktoré sú potrebné na splnenie úlohy.
Čas	Odporúčaný čas je približne 30 minút.
Počet textov	3 texty rôznej dĺžky (texty sú variabilné v rozsahu cca 400 – 600 slov). Žiak si vypočuje každý text dvakrát. Na prečítanie každej úlohy má žiak 2 minúty. Na dokončenie úloh je pridelená 1 minúta.
Charakteristika textov	Texty na počúvanie sú nahovorené hovoriacimi, pre ktorých je daný cudzí jazyk rodným jazykom alebo pracovným jazykom, ktorý zvládli na pokročilej úrovni (C1, C2). Hovoriaci používajú medzinárodne akceptované varianty štandardnej výslovnosti, nehovoria miestnym dialektom, výslovnosť majú zreteľnú, tempo reči primerané. V textoch nie sú slangové, špecifické ani málo frekventované technické výrazy, nahrávka je bez sprievodných a rušivých zvukov.
Typy textov	Texty zastúpené v teste majú monologický (napr. rozprávanie, rozhlasové správy) aj dialogický charakter (dialógy, konverzácia viacerých účastníkov – rozhovor, diskusia, interview).
Zameranie textov, zdroje	Texty zodpovedajú ústnemu jazykovému prejavu, tematicky sú blízke cieľovej skupine – programy so súčasnou problematikou, rozhlasové a televízne upútavky, správy, príbehy, pravidlá spoločenského styku, inštrukcie, odkazy, reklamné texty, prednášky. Texty sú prevzaté z autentických materiálov. Zdrojmi sú médiá a masovokomunikačné prostriedky (tlač, rozhlas, televízia, internet).
Tematické okruhy	Texty obsahujú všeobecné témy, ktoré sú v rozsahu vedomostí a skúseností žiakov a sú v súlade s cieľovými požiadavkami z daného cudzieho jazyka. Texty nie sú po obsahovej stránke pre žiaka stresujúce alebo diskriminujúce, nezasahujú do citovej sféry mladého človeka (smrť blízkeho človeka, násilie, rozvod, intolerancia, autonehoda, sexualita a pod.) – naopak prevažuje výchovný charakter.
Testované vedomosti a zručnosti	Celkové porozumenie textu. Porozumenie hlavnej myšlienke, podstatným informáciám, špecifickým a dôležitým detailom. Pochopenie vzťahov, názorov, pocitov, postojov, nálad, zámerov, rozoznanie komunikatívnej funkcie výpovedí.
Počet položiek	20 (prvý text: 7, druhý text: 6, tretí text: 7).
Typy testových úloh	1. multiple choice (výber zo 4 možností), 2. multiple choice (výber z 3 možností alebo P/N/X), 3. úloha na priradovanie (čísla 1 – 6 a X či písmená A – G)/úloha na dopĺňovanie (zhrnutie).
Kritériá hodnotenia	Každá položka má hodnotu jedného bodu (za správnu odpoveď je pridelený 1 bod, za nesprávnu 0 bodov), spolu sa dá získať 20 bodov. Pri hodnotení odpovedí sa vychádza z <i>Kľúča správnych odpovedí</i> . V tejto časti testu sa nehodnotia pravopisné chyby, pokiaľ nesprávny pravopis nezmení význam slova.

Gramatika a lexika

Cieľ	Overiť pomocou receptívnych a produktívnych kontextualizovaných úloh, ako žiak zvládol ŠVP predpísaný rozsah syntakticko-gramatických štruktúr a slovnej zásoby, overiť jeho schopnosť používať jazyk v rôznych kontextoch.
Čas	Odporúčaný čas je 25 minút.
Počet textov	2 texty rôznej dĺžky.
Dĺžka textov	Odporúčaný rozsah oboch textov spolu je 500 – 700 slov. Texty sú variabilné a v rozsahu približne 250 – 350 slov.
Charakteristika textov	Autentické, prípadne upravené alebo účelovo zostavené texty na primeranej úrovni náročnosti. Texty sú obsahovo zamerané na témy vymedzené cieľovými požiadavkami daného cudzieho jazyka. Jazykové štruktúry a slovná zásoba v týchto textoch zodpovedajú danej úrovni.
Zameranie textov, zdroje	Texty sú písané pre širokú verejnosť, ktoré spadajú do rámca predpokladaných skúseností žiaka a boli napísané pre čitateľov, ktorí sú vekovo a záujmovo porovnateľní s maturujúcimi žiakmi – denníky, časopisy, reklamné texty, brožúry, internet a populárno-náučné texty.
Tematické okruhy	Texty obsahujú všeobecné témy, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote (diskusie, polemické články, reportáže, opisy, rozprávanie, príbehy, atď.). Sú v rozsahu vedomostí a skúseností žiakov a v súlade s cieľovými požiadavkami daného cudzieho jazyka. Texty nie sú po obsahovej stránke pre žiaka stresujúce alebo diskriminujúce, nezasahujú do citovej sféry mladého človeka (smrť blízkeho človeka, násilie, rozvod, intolerancia, autonehoda, sexualita a pod.) – naopak prevažuje výchovný charakter.
Testované vedomosti a zručnosti	Overiť, či je žiak schopný vhodne a správne doplniť do textu chýbajúcu lexiku, použiť správnu syntakticko-morfologickú konštrukciu v kontexte, vyjadriť rovnaký jav alebo funkciu iným spôsobom. Overiť zvládnutie gramatiky a slovnej zásoby v rozsahu cieľových požiadaviek daného cudzieho jazyka.
Počet položiek	20 (prvý text: 10, druhý text: 10).
Typy testových úloh	1. multiple choice (výber zo 4 možností), 2. úloha zameraná na výber z banky slov/zmenu tvaru slova/dokončenie slova/cloze test (úloha na dopĺňovanie).
Kritériá hodnotenia	Každá položka má hodnotu jedného bodu (za správnu odpoveď je pridelený 1 bod, za nesprávnu 0 bodov), spolu sa dá získať 20 bodov. Pri hodnotení odpovedí sa vychádza z <i>Kľúča správnych odpovedí</i> . Pravopisné a gramatické chyby v tejto časti testu nie sú prípustné.

Čítanie s porozumením

Cieľ	Overiť schopnosť žiaka presne a efektívne čítať rôzne texty v danom cudzom jazyku, porozumieť im a získať z nich informácie potrebné na splnenie úlohy.
Čas	Odporúčaný čas je 45 minút.
Počet textov	3 texty rôznej dĺžky a náročnosti.
Dĺžka textov	Odporúčaný rozsah všetkých troch textov spolu je 900 – 1 050 slov. Texty sú variabilné a v rozsahu približne 300 – 350 slov.
Charakteristika textov	Texty sú prevzaté z autentických materiálov, čiastočne didakticky upravované. Obsahovo sú zamerané nielen na témy z každodenného života, ale aj na populárno-náučnú literatúru, neobsahujú však odbornú ani vedeckú terminológiu. Slangové výrazy a dialektizmy sú neprípustné. Texty obsahujú aj určité percento neznámej slovnej zásoby (pre overenie, či žiak dokáže odhadnúť význam neznámej slovnej zásoby z kontextu). Texty môžu byť doplnené vizuálnym materiálom (diagramy, tabuľky, obrázky).
Typy textov	Oznamy, letáky, brožúrky, príručky, inzeráty, opisy, rozhovory, súkromné aj úradné listy, novinové články, články z časopisov, internetu, súčasná literatúra.
Zameranie textov, zdroje	Texty sú písané pre širokú verejnosť, ktoré spadajú do rámca predpokladaných skúseností žiaka a boli napísané pre čitateľov, ktorí sú vekovo a záujmovo porovnateľní s maturujúcimi žiakmi – denníky, časopisy, beletria, internet, reklamné texty, brožúry, populárno-náučné texty.
Tematické okruhy	Texty obsahujú všeobecné témy, ktoré sú v rozsahu vedomostí a skúseností žiakov a sú v súlade s cieľovými požiadavkami daného cudzieho jazyka. Texty nie sú po obsahovej stránke pre žiaka stresujúce alebo diskriminujúce, nezasahujú do citovej sféry mladého človeka (smrť blízkeho človeka, násilie, rozvod, intolerancia, autonehoda, sexualita a pod.) – naopak prevažuje výchovný charakter.
Testované vedomosti a zručnosti	Globálne porozumenie, selektívne porozumenie, detailné porozumenie textu, odhad neznámych slov z kontextu, rozpoznanie komunikatívnej funkcie výpovedí.
Počet položiek	20 (prvý text: 7, druhý text: 6, tretí text: 7).
Typy testových úloh	1. úloha na priradovanie (možnosti A – J), 2. úloha typu: P/N + odsek, 3. úloha na doplňovanie.
Kritériá hodnotenia	Každá položka má hodnotu jedného bodu (za správnu odpoveď je pridelený 1 bod, za nesprávnu 0 bodov), spolu sa dá získať 20 bodov. Pri hodnotení odpovedí sa vychádza z <i>Kľúča správnych odpovedí</i> . Pravopisné a gramatické chyby v tejto časti testu nie sú prípustné.

Charakteristika písomnej formy internej časti maturitnej skúšky z cudzieho jazyka, úroveň B1

Cieľ	Preveriť schopnosť žiaka písať samostatne, žánrovo, štylisticky a gramaticky adekvátne, jasne, zrozumiteľne a na primeranej úrovni podľa cieľových požiadaviek daného cudzieho jazyka.
Čas	60 minút.
Počet úloh	Jedna úloha, tematicky zadaná na základe cieľových požiadaviek daného cudzieho jazyka.
Testované zručnosti	Dodržanie obsahu, používanie primeraných jazykových štruktúr, rozsah slovnej zásoby, kompozícia a štylizácia, formálne členenie písomného prejavu, pravopis.
Testová úloha	Riadené písanie na základe slovného podnetu. Úloha so štrukturalizovaným zadaním (3 – 5 bodov).
Rozsah	160 – 180 slov (minimálny počet slov: 90).
Kritériá hodnotenia	Pozri „ <i>Pokyny na hodnotenie PFIČ MS z cudzích jazykov</i> “.

Spoločný dizajn testov z cudzích jazykov pre úroveň B1 – externá časť maturitnej skúšky

Časť	Ukážka	Počet položiek	Formát úloh	Bodová váha položky	Spolu bodov	Čas na vypracovanie
1. časť Počúvanie s porozumením	1. nahrávka	7	úloha s výberom odpovede multiple choice – výber zo 4 možností	1	7	
	2. nahrávka	6	úloha s výberom odpovede multiple choice – výber z 3 možností/P/N/X	1	6	
	3. nahrávka	7	úloha s krátkou odpoveďou úloha na priradovanie (čísla 1 – 6 a X alebo písmená A – G)/úloha na dopĺňovanie (zhrnutie)	1	7	
Počet položiek		20			20	cca 30 minút
2. časť Gramatika a lexika	1. text	10	úloha s výberom odpovede multiple choice – výber zo 4 možností	1	10	
	2. text	10	úloha s krátkou odpoveďou dopĺňovacia úloha (výber z banky slov, cloze test, zmena tvaru slova, dokončenie slova)	1	10	
Počet položiek		20			20	25 minút
3. časť Čítanie s porozumením	1. text	7	úloha s výberom odpovede priradovanie (10 daných možností A – J)	1	7	
	2. text	6	úloha s výberom odpovede P/N + odsek	1	6	
	3. text	7	úloha s krátkou odpoveďou dopĺňovacia úloha (zhrnutie formou viet/zhrnutie formou súvislého textu)	1	7	
Počet položiek		20			20	45 minút
Spolu		60			60	100 minút